

Avdelningen för näringspolitik
Jolanda Girzl

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende ”En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal”, SOU 2020:51

Er ref: Ju2020/03115/L2

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Sammanfattning

Då den nuvarande konsumentköplagen inte omfattar regler beträffande tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster, så ser Svensk Handel positivt på denna modernisering av konsumentregelverket samt förtydligandet av reglerna. De nya reglerna kommer förhoppningsvis att undanröja oklarheter som råder idag.

Det kommer att underlätta för alla parter om det blir enhetliga regler för köp av varor och tillhandahållande av digitalt innehåll, vilket gör regelverket mer tillgängligt och begripligt för såväl konsumenter som näringsidkare.

Svensk Handel instämmer med att båda direktivens regler bör samlas i en lag med kapitelindelning som följer konsumentköplagens struktur till sin uppbyggnad, då detta förenklar användningen. Ytterligare en fördel med en ny lag är att den nya lagen på sikt kan byggas ut till en heltäckande konsumentskyddslag.

Viktigt att nämna är att det mest effektiva skyddet för konsumenten är att lagstiftningen är harmoniserad och att rättstillämpningen sker på ett enhetligt sätt i samtliga medlemsstater, vilket även underlättar för den gränsöverskridande handel.

Svensk Handel framhåller vikten av att reglerna ska ge avsett skydd för konsumenterna och samtidigt ska näringsidkare från olika medlemsstater kunna konkurrera på lika villkor. Syftet är att ge samma spelregler och förutsättningar för alla företag, även små, att verka och konkurrera på den gemensamma europeiska marknaden. Detta bör beaktas när det gäller reglernas utformning.

Med anledning av införandet av den nya lagen och genomförandet av EU-direktiven kommer även förändringar att behöva göras i vissa andra befintliga lagar, exempelvis i produktansvarslagen och marknadsföringslagen.

Fördjupade synpunkter på utredningens förslag

Svensk Handel anser att det är viktigt att regler på det konsumenträttsliga området moderniseras, men de bör ej utvidgas och öka regelbördan för näringsidkarna.

Svensk Handel vill påpeka vikten av att Sverige inte överimplementerar, dvs. ställer strängare krav vid genomförande, tillämpning och tolkning än vad EU-lagstiftningen kräver. Då detta skulle hämma svenska företags konkurrenskraft gentemot övriga företag inom EU och globalt. Vidare bidrar det till en ökad fragmentering samt skapar en osäkerhet för konsumenterna.

Utgångspunkten bör vara att det är EU-lagstiftningens miniminivå som ska gälla vid genomförande och tillämpning. I de fall det bedöms finnas anledning till att gå utöver EU:s krav så ska det motiveras och tydliggöras samtidigt som effekterna analyseras noga.

Felbestämmelserna

Svensk Handel instämmer helt med att lagtexten avseende den grundläggande regleringen av krav respektive fel på varan bör utformas i överensstämmelse med direktivet för att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet.

Svensk Handel är positiv till ändringen vad gäller konsumentköplagens bestämmelse om att varan ska vara ägnad för det särskilda ändamål för vilket köparen avsåg att varan skulle användas. Där tillägget görs att säljaren vid köpet måste ha godtagit det särskilda ändamålet. Detsamma gäller möjligheten till att i vissa fall göra en avvikelse från de angivna objektiva kraven utan att det

anses utgöra fel. Säljaren måste då ha informerat köparen vid köpet om avvikelserna och köparen måste uttryckligen och separat ha godkänt den.

I artikel 8.6 i direktivet om tillhandahållande av digitalt innehåll anges att såvida inte parterna kommit överens om något annat ska ett digitalt innehåll eller en digital tjänst tillhandahållas i den senaste version som fanns tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks. Då någon motsvarande bestämmelse avseende de digitala delarna av en vara med digitala delar inte finns i varudirektivet, så anser Svensk Handel att en sådan regel inte bör införas.

Detsamma gäller fel till följd av säljarens underlåtenhet när det gäller upplysningar, då det saknas någon direkt motsvarighet i varudirektivet.

Då bestämmelser om säljarens skyldigheter med avseende på uppdateringar ska införas samt att säljaren får svara för fel till följd av bristfällig installation även i vissa andra situationer än vad som gäller idag, så vill Svensk Handel betona att reglerna bör utformas i enlighet med direktivets text.

Säljarens ansvarsperiod

Gällande begagnade varor så nämner artikel 10.6 i varudirektivet att medlemsstaterna får föreskriva att säljaren och konsumenten kan enas om avtalsvillkor eller överenskommelser med en kortare ansvarsperiod eller preskriptionsfrist än de som föreskrivs i artiklarna 10.1, 10.2 och 10.5, förutsatt att den kortare perioden inte är kortare än ett år.

Med tanke på den ökande handeln med begagnade varor, så anser Svensk Handel att denna möjlighet till frivilliga uppgörelser borde tas till vara och införas i lagen, för att bidra till flexibilitet samt än mer stimulera försäljningen av begagnade varor och hållbar konsumtion.

Svensk Handel instämmer med att perioden för omvänd bevisbörda ska vara ett år, vilket är minimikravet enligt varudirektivet och som är en avsevärd förlängning till fördel för konsumenterna. Detta passar väl in i eftersträvan av likartade regler, då direktivet om tillhandahållande av digitalt innehåll har en ettårsfrist med omvänd bevisbörda när ett digitalt innehåll eller en digital tjänst tillhandahålls genom ett enskilt tillhandahållande eller en rad sådana, och det finns ingen möjlighet att välja en längre frist.

Svensk Handel är positiv till att det klargörs att konsumenten

har en skyldighet att samarbeta med näringsidkaren på visst sätt vid felsökning av konsumentens digitala miljö för att presumptionsreglerna ska gälla och att näringsidkaren under vissa förutsättningar får ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Svensk Handel anser att det är viktigt att skapa förutsebarhet för parterna och instämmer därför med att det bör införas en bestämmelse om en sluttid för konsumentens krav med anledning av fel på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Fördelen med enhetliga regler vad gäller reklamationsrätten, motiverar att en sluttid för näringsidkarens ansvar införs när det gäller avtal om enskilt tillhandahållande och att tidsperioden bestäms till tre år. Vid avtal om kontinuerligt tillhandahållande under en period aktualiseras inte någon bestämd tidsgräns för näringsidkarens ansvar eftersom ansvaret ska gälla under avtalsperioden.

Garantier

Svensk Handel instämmer med att det inte är nödvändigt att ta in en definition av begreppet garanti i den nya lagen och att det finns ett värde i att behålla det uttrycksätt avseende garantier som har använts i konsumentköplagen.

Begreppet garanti är väl känt och viktigaste är att båda parter är införstådda med vad som menas med garantin. Dessutom tydliggörs de uppgifter som garantibeviset ska innehålla genom en uppräkningslista som ska uttryckligen framgå av lagtexten.

Svensk Handel tycker det är positivt att det förtydligas i lagtext att när någon annan än säljaren har lämnat en garanti eller liknande utfästelse, kan köparen vända sig mot den garantigivaren i enlighet med vad som följer av garantin. Detta bör dock inte leda till att säljaren får ytterligare krav på arbetsinsatser för att hjälpa konsumenten kontakta tillverkaren. Detta får konsumenten hantera på egen hand. Om tillverkaren av varan är garantigivare och denne har åtagit sig att svara för varans hållbarhet under en viss tid ska köparen alltid ha rätt att kräva att garantigivaren avhjälpes felet eller företaget omleverans.

Svensk Handel uppskattar även klargörandet att själva garantibeviset inte behöver tillhandahållas konsumenten förrän senast vid avlämnandet av produkten, något som sannolikt är det vanliga redan i dag.

Vidare tydliggör en ny lagregel att om villkoren för garantin enligt ett garantibevis är mindre fördelaktiga för köparen än de som har utfästs i marknadsföring av varan, så gäller villkoren enligt marknadsföringen. Detta gäller dock inte om marknadsföringen före köpet har rättats på ett sätt som är likvärdigt med hur marknadsföringen först gjordes.

Påföljder vid fel på en vara

Svensk Handel är positiv till att det införs en begränsning som innebär att rätt till prisavdrag eller hävning inte kvarstår om avhjälpande eller omleverans har skett.

Utöver detta ska köparen vid hävning meddela säljaren att han eller hon häver köpet och dessutom får köparen inte häva köpet om säljaren visar att felet är ringa.

Övriga bestämmelser

I artikel 16.3 i varudirektivet anges att om köparen häver ett köpeavtal i dess helhet, i enlighet med artikel 16.2, eller med avseende på vissa av de varor som levererats inom ramen för köpeavtalet, så ska konsumenten återsända varorna till säljaren på säljarens bekostnad, och säljaren till konsumenten återbetala det erlagda priset för varorna vid mottagandet av varorna eller enligt bevis som tillhandahålls av konsumenten om att han eller hon har skickat tillbaka varorna.

Svensk Handel anser att direktivets ordalydelse gällande återfå det som han eller hon har betalat, är den tidpunkt som inträffar först av att säljaren antingen återfår varorna eller får ett bevis från konsumenten om att konsumenten har skickat tillbaka dessa. Med hänvisning till problemen gällande varor som till exempel aldrig återkommer till säljaren, så bör säljaren få välja om ett bevis om återsändande ska accepteras eller inte.

Undantag för köp av levande djur

Svensk Handel instämmer i utredningens förslag gällande en särreglering när det gäller köp av levande djur över en viss prisklass. Där det införs en särskild regel om undersökning av ett levande djur före köpet när priset överstiger en tiondel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Dessutom klargörs vad som gäller om köparen före köpet har undersökt det levande djuret eller utan godtagbar anledning underlåtit att följa säljarens uppmaning att undersöka det. Köparen får i dessa situationer inte åberopa fel som han eller hon borde ha märkt vid undersökningen, om inte säljaren har handlat i strid mot tro och heder.

Utöver detta införs en möjlighet att vid sådana köp avtala om att presumtionsregeln avseende fel som visar sig inom ett år från köpet inte ska gälla.

Sammantaget bedömer Svensk Handel att majoriteten av de föreslagna förändringarna samt förtydliganden överensstämmer i stort sett med direktiven.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen för Näringspolitik Mats Hedenström. Föredragande har varit näringspolitiska experten Jolanda Girzl. I den slutliga handläggningen har också juristen Sofia Stigmar deltagit.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström

Jolanda Girzl